

N:o 203.

Af herr **Kronlund**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om reglering af prästerskapets aflöning m. m.

Genom kungl. propositionen n:o 39 har till Riksdagen återkommit förra årets förslag till en genomgripande förändring i grunderna för prästerskapets aflöning i syfte att dels utjämna församlingarnas utgifter i detta afseende och dels förbättra prästerskapets löneförhållanden. Enligt detta förslag skall staten delvis öfvertaga prästerskapets aflöning och sålunda utöfver nu utgående statsbidrag efter viss tid årligen utgifva nära fyra millioner kronor samtidigt med att församlingens skyldighet att utgifva kyrkotiondet upphör.

Såsom ett löneruleringsförslag betraktad, företer ifrågavarande kungl. proposition det märkliga, att Riksdagen skulle till aflöning åt prästerskapet anslå nämnda högst betydande summa, utgörande nära 40 procent af hela prästerskapets lönebehof, utan att Riksdagen skulle få tillfälle att pröfva antalet behöfliga prästerliga tjänster eller lönebehofven.

At Kungl. Maj:t skulle enligt förslaget öfverlåtas att bestämma ej allenast lönernas storlek för de olika prästerliga tjänsterna utan äfven församlingarnas omfattning i storlek.

Med hänsyn till såväl det högst betydande direkta bidrag till prästerskapets aflöning, som sålunda skulle utgå af statsmedel, som äfven de stora bördor som derutöfver för samma ändamål åligga församlingarna själfva, måste det för Riksdagen vara af största intresse att tillse såväl att man genom denna statens mellankomst vinner en verklig rättvis utjämning af de olika församlingarna åliggande bördor för prästerskapets aflöning som äfven att denna aflöning står i ett rimligt förhållande till det arbete hvarje sådan löntagare i tjänsten kan antagas utföra.

Med ledning af kommitténs utredningar och förslag till omregleringar af prästerliga tjänster kan man få ett ungefärligt begrepp om huru ytterst skiftande dessa kunna vara och tillika sluta sig till, att en hel del kyrkoherdebefattningar exempelvis ej kunna anses till sin betydenhet motsvara fordringarna på den minimilön, som är förutsatt för dessa, i synnerhet då man tager i betraktande storleken af en hel del andra sådana befattningar, som kräfva blott en person.

Nedanstående tabell visar exempel på mängden af små pastorat inom olika stift enligt kommitténs förslag:

	Antal pastorat med folkmängd under 1,000 personer och en präst	Antal pastorat med folkmängd 1,000—1,500 personer och en präst	Antal pastorat med folkmängd 1,500—2,000 personer och en präst	Antal pastorat med folkmängd öfver 3,000 personer och en präst.	Antal pastorat med folkmängd under 1,500 personer och två präster.	Antal pastorat med folkmängd å 1,500—2,000 personer och två präster
Visby stift med 32 landtpastorat och 44,000 personer	6	15	5	—	—	5
Lunds stift	5	29	46	35	4	3
Uppsala stift	7	38	26	5	3	5
Linköpings stift ...	1	26	34	3	1	2
Skara stift	3	15	22	—	—	2
Strängnäs stift.....	3	15	23	6	—	4
Göteborgs stift.....	—	2	9	16	—	1

Därtill må läggas, att Lunds stift har 35 pastorat med öfver 3,000 personer, däraf 9 pastorat med öfver 4,000 personer, hvilka pastorat alla hafva en prästman.

För att ytterligare visa huru de af *en* prästman skötta pastoraten inom de olika stiften kunna variera i folkmängd, upptages i nedanstående tabell exempel på de minsta och största sådana pastorat.

Pastorat med en prästman:

Uppsala stift: Kalmar	pastorat: 634 personer	—	Helsingtuna.....	4,072.
Linköpings » Trehörna	» 889	»	Tjällmo	3,069.
Skara » Råckeby	» 834	»	Finnerödja	2,945.
Strängnäs » Aspö	» 684	»	Qvistbro.....	3,747.
Västerås » Himmsta	» 995	»	Ludvika.....	4,613.
Växjö » Fanesjö	» 884	»	Göteryd.....	3,159.
Lunds » Stora Råby	» 830	»	Husie	5,585.
Göteborgs » Östad	» 1,126	»	Västra Frölunda	3,970.
Kalmar » Ås	» 1,039	»	Fliseryd.....	3,355.
Karlstads » Norra Finnskoga	» 1,585	»	Stora Kil.....	3,571.

Härnösands stift: Häggdånger	pastorat 1,099 personer	— Nordingrå	3,663.
Luleå » Ötråsk	» 989 »	— Töre.....	2,946.
Visby » Vall	» 779 »	— Klinte.....	1,729.

Det synes mig sålunda, att Riksdagen har fullt skäl påfordra, att Kungl. Maj:t i samband med en löneroglering för prästerskapet förelägger Riksdagen ett efter behovet af prästerliga tjänster afpassadt organisationsförslag. Vid uppgörandet af ett dylikt förslag synes man vida allvarligare och grundligare, än hvad prästlönerogleringskommittén syntes vilja göra, böra ställa sig till efterrättelse Riksdagens år 1897 uttalade önskan om indragning af prästerliga tjänster.

Med anledning af hvad jag sålunda anført, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen, med afslag å kungl. proposition n:o 39, måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t behagade låta utreda i hvad mån för åstadkommande af likformighet mellan enahanda slag af prästerliga befattningar en effektiv och grundlig sammanslagning och indragning af dylika befattningar må kunna äga rum och i samband därmed låta utarbета och för Riksdagen, samtidigt med att prästerskapets löneroglering ånyo underställes Riksdagens pröfning, framlägga förslag till omreglering af de prästerliga tjänsterna och därmed förenade löneförmåner.

Stockholm den 6 mars 1909.

G. Kronlund.